

Česká pediatrická společnost ČLS JEP

předseda: Prof. MUDr. Jiří Bronský, Ph.D.

Pediatrická klinika UK 2.LF a FN Motol

V Úvalu 84, 150 06 Praha 5

telef. +420 22443 2001, email: jiri.bronsky@lfmotol.cuni.cz

V Praze, dne 25.4.2023

Návrh výboru České pediatrické společnosti ČLS JEP na udělení státního vyznamenání Prezidentem republiky panu Garymu Edwardsovi

Gary Alven Edwards (*1951, Ohio, USA) je americký herec, profesionální klaun, hudebník, zpěvák, malíř a spisovatel. V USA vystudoval nejprve medicínu, následně studoval i hudbu. Dva roky strávil na první americké akreditované klaunské škole *Dell Arte International School of Physical Theater*, což byla sice škola pro klauny, ale zatím ne pro ty zdravotní.

V roli klauna navštívil nemocnici vůbec poprvé v rámci praxe v roce 1976 ještě během studia. Byl to vlastně experiment-praktické působení klaunů na psychiku osob v sociálních zařízeních, v dětských domovech a nemocnicích. Svoje studia ukončil v 27 letech pak hodně cestoval po Evropě (Holandsko, Rakousko, Německo).

Myšlenka nemocničních klaunů jej napadla už v USA, ale začal ji realizovat až v Evropě. Do Československa přijel v roce 1989, oženil se zde, manželka je Češka, Gary žije ve východních Čechách. O jeho nadšení pro věc svědčí i to, že **první tři roky u nás financoval výdaje na nemocniční klauniády z vlastních prostředků a rodinných úspor.** O významu humoru v nemocnicích a aktivitě zdravotních klaunů přednášel zdravotníkům a koncept „podpůrného působení humoru při léčbě“ konzultoval formou dialogu i s lidmi působícími v českém zdravotnictví a v sociální péči.

V roce 2000 přijal Gary dobře placenou muzikantskou práci na světové výstavě Expo v Německu v Hannoveru. **Vlastní získané finance mu pomohly v roce 2001 založit o.p.s. Zdravotní klaun.** Do zřízeného bankovního účtu převedl všechny své peníze, sehnal kancelář a začal hledat sponzory. Následovaly roky, kdy si k sobě vybíral nové zdravotní klauny, zároveň získával kontakty v dalších institucích, dále sháněl sponzory a pořádal semináře pro mediky a nemocniční personál. Svými projevy na zdravotnických konferencích upozorňoval na důležitý význam humoru v nemocnicích. V roce 2004 přišla podpora od ministerstva zdravotnictví, to podpořilo na čas nejen projekt *Cirkus Paciento*, ale i všechny návštěvy zdravotních klaunů v nemocnicích na základě probíhající odborné studie. Ta nakonec **potvrdila, že pravidelné návštěvy zdravotních**

klaunů zkracují nejen adaptační období dětských pacientů, ale současně zlepšují jejich psychický stav čímž u nich synergicky podporují ozdravné procesy. V roce 2006 se organizace Zdravotní klaun začala více obracet o finanční pomoc také směrem k individuálním dárcům. Díky podpoře široké veřejnosti se začal projekt zdárně rozvíjet. V občanském sdružení Zdravotní klaun působil Gary zpočátku jako umělecký a výkonný ředitel. V roce 2012 ukončil svoji aktivní činnost v tomto typu občanského sdružení jak v Čechách, tak i na Slovensku, kde identický projekt založil a vedl. Obdobné aktivity založil v Polsku, pomáhal obdobný projekt budovat i v Chorvatsku, na Novém Zélandu a v Palestině, učí klauny v Rakousku, Německu, Maďarsku a v dalších zemích.

Garymu se zalíbilo na starém kontinentu, kde se v řadě zemí stal **průkopníkem činnosti zdravotních klaunů na dětských nemocničních odděleních**. Je renesanční osobností, skládá jazzovou i vážnou hudbu, hraje na řadu nástrojů, píše knihy, ovládá řadu jazyků včetně češtiny a osobní kontakt s ním přináší vždy potěšení a nové podněty. Jeho životním krédem je myšlenka: *„Nechci tento svět opustit, jako kdybych byl jen návštěvník, který tudy pouze prochází.“*

V roce 2023 se objevují zdravotní klauni pravidelně už na většině českých dětských nemocničních odděleních, existují i aktivity pro seniory žijící v sociálních zařízeních. Česká pediatriká společnost ocenila Garyho za jeho za dlouhodobé aktivity na dětských odděleních Garyho medailí České lékařské společnosti J. E. Purkyně, ta mu byla předána na sjezdu České pediatriké společnosti v Liberci v říjnu 2012.

Vzhledem k výše uvedeným aktivitám, které významně přispěly ke zlepšení kvality pobytu dětských pacientů na nemocničních odděleních si dovoluje Česká pediatriká společnost navrhnout pana Garyho Edwardse na udělení státního vyznamenání z rukou Prezidenta republiky. Velice děkujeme za zvážení naší žádosti.

Za Výbor České pediatriké společnosti ČLS JEP

Prim. MUDr. René Hrdlička, Ph.D.

místopředseda

Prof. MUDr. Jiří Bronský, Ph.D.

předseda

Prof. MUDr. Jan Janda, CSc.

emeritní předseda